

Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

PÖYTÄKIRJA

4.3.2016

POHJOIS-SUOMEN SOSIAALIALAN OSAAMISKESKUKSEN NEUVOTTELUKUNNAN KOKOUS

Aika Tiistai 22.2.2016 klo 12 – 15.
Paikka Poske, Lapin toimintayksikkö, Rovakatu 3, Rovaniemi. Mahdollisuus osallistua etäyhteyksin (Skypellä).
Osallistujat Merkitty rastilla.

Neuvottelukunta

x	Anneli Pohjola	Lapin yliopisto, puheenjohtaja	
x	Kristiina Poikajärvi	Lapin aluehallintovirasto (Skype)	poistui klo 13.05
x	Pia Ruotsala	Saamelaiskäräjät (Skype)	
x	Anita Uusitalo	Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymä	
	Leena Leväsvirta	Lapin ammattikorkeakoulu	
x	Markus Hemmilä	Rovaniemen kaupunki	klo 13.00 – 14.15
	Riitta-Liisa Korkeamäki	Oulun yliopisto	
	Margit Päättalo	Pohjois-Suomen aluehallintovirasto	
x	Kirsti Ylitalo-Katajisto	Oulun kaupunki (Skype)	13.20 – 15.00
x	Kari Virolainen	Oulun ammattikorkeakoulu (Skype)	

Muut

x	Marjo Riitta Tervonen	Soste ry (Skype)	
x	Kaisa Kostamo-Pääkkö	Poske, Lapin toimintayksikkö	
x	Eila-Marja Labba	Poske, Saamelaisyksikkö (Skype)	
x	Petri Kinnunen	Poske, Pohjois-Pohjanmaan toimintayksikkö	
x	Taina Mäntyranta	STM (Skype)	12.00 – 12.40
x	Jorma Kurkinen	Poske, sihteeri (Skype)	

1. Kokouksen avaus ja osallistujien toteaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.00 ja toivotti osallistujat tervetulleiksi Posken neuvottelukunnan kokoukseen. Todettiin osallistujat.

2. Kokouksen sihteerin ja pöytäkirjan tarkastajien valinta

Esitys Valitaan sihteeri ja pöytäkirjantarkastajat läsnä olevista neuvottelukunnan jäsenistä.
Päätös Sihteeriksi valittiin Jorma Kurkinen ja pöytäkirjantarkastajiksi Anita Uusitalo ja Kari Virolainen.

3. Esityslistan hyväksyminen

Esitys Hyväksytään esityslista.
Päätös Hyväksyttiin esityslista.

4. Sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämistoiminnan ajankohtaiset kysymykset

Esitys Käydään Taina Mäntyrannan (Stm) alustuksen pohjalta keskustelua sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämistoiminnan ajankohtaisista kysymyksistä: mitä osaamiskeskusten ja Posken kannalta merkitsevät sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki ja suunnitelmat sote-alueiden, tuotantovastuualueiden ja kehittämiskeskenteiden luomiseksi? Käydään strategista linjakeskustelua miten Posken tulisi reagoida muutokseen ja profiloitua tulevassa rakenteessa?

Päätös Taina Mäntyranta kertoi sote-uudistuksen ja lainsäädännön tilanteesta. Maakunnallisen rakenteen ja palvelutuotannon järjestämisen osalta on keskusteltu 15 tai 18 alueesta. Tämä on poliittisesti hankala kysymys eikä päätöksiä ole vielä tehty. Viiden alueen rakenteen osalta on keskusteltu ns. ”yliopistollisista maakunta-alueista”, avoinna on tulisivatko ne perustumaan niihin alueisiin, joissa on yliopistollinen sairaala vai niihin, joissa on sekä lääketieteellinen että sosiaalitieteellinen yliopistollinen yksikkö. Mitä yhteisiä koordinaatiotehtäviä näille tulisi? Mahdollisesti ne vastaisivat maakunta- ja organisaatorajat ylittävistä yhteistyöstä, alueellisen sosiaali- ja terveydenhuollon tutkimuksen ja kehittämisen koordinaatiosta, sekä osaamistarpeisiin liittyvästä kehittämisestä. Kehittämistehtäviin kuuluisi myös tiedon kokoaminen, analyysi ja käytön edistäminen päätöksenteossa sekä kuntien tuki kehittämistyössä. Koska kysymys on poliittisesti auki, kovin pitkälle ei voi vielä pohdiskella. Kuulemistilaisuuksia (Kestilaisuuksia) on järjestetty ja niissä on saatu näkemyksiä. Vielä ei tiedetä millainen tuottamisrakenne tulee olemaan, mutta on selvää, että se riippuu myös alueista ja Pohjois-Suomen rakenne tulee olemaan erilainen kuin Etelä-Suomessa. Alueilla tulee olemaan myös omia tehtäviä, esim. Lapilla saamelaispalvelujen kehittäminen. Vastavasti ruotsinkielisten palveluiden kehittämisvastuu on Etelä-Suomella.

Keskustelussa todettiin, että Pohjois-Pohjanmaalla on valmisteluprosessi käynnissä, seitsemän vastuuhenkilöä on nimetty ja puheenjohtajana on Hannu Leskinen (Ppshp). Keskustelua on käyty siitä, etteivät korkeakoulut ole mukana tässä valmistelussa, joskin ovat kuitenkin taustalla ohjausryhmässä edustettuina. Kuitenkin kun lähdetään rakentamaan uutta tiedontuotantoa, korkeakoulujen olisi välttämättä oltava mukana.

Keskustelussa tuotiin esille huoli siitä miten saamelaispalveluiden kehittäminen ja kulttuurisen itsehallinnon yhteys säilyy ja miten saamelaisuus huomioidaan koko Suomen alueella, kun noin 65 % saamelaisista asuu saamelaisalueen ulkopuolella. Toivottiin myös, että Saamelaisalueella tehtävä rajat ylittävä yhteistyö Norjan kanssa voidaan huomioida osaamistarpeiden näkökulmasta.

Tuotiin esille, että tutkimuksen osalta terveydenhuolto ja sosiaalihuolto pitäisi saada tasavertaiseen asemaan. Sosiaali- ja terveydenhuollon tutkimus-eva koskeva pykälä on ollut jossakin aiemmissa versioissa. Kehittämisen osalta tarvitaan kahdentasoista kehittämistä: maakunnallista toiminnan suunnittelua ja kehittämisen strategista johtamista. Oske-toiminnan laajuisissa asioissa kyse on puolestaan viiden alueen tasoisesta kehittämistoiminnan koordinaatiosta ja tämä taso olisi tarpeen säätää selkeästi.

5. Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen Toimintakertomus 2015 (Liite 1) ja selvitys valtionavustuksen käytöstä 2015 (tuodaan kokoukseen) sekä Posken Toimintasuunnitelma 2016 (Liite 2)

- Esitys** Petri Kinnusen, Kaisa Kostamo-Pääkön ja Eila-Marja Labban esittelyiden pohjalta todetaan Posken toimintayksiköiden toiminta ja valtionavustuksen käyttö vuonna 2015 sekä toimintasuunnitelma 2016.
- Päätös** Todettiin Petri Kinnusen, Kaisa Kostamo-Pääkön, Eila-Marja Labban ja Pia Ruotsalan esittelyiden pohjalta Posken toimintayksiköiden toiminta vuonna 2015, toimintasuunnitelma vuodelle 2016 ja valtionavustuksen käyttö vuonna 2015 (liitteet).

Toimintakertomus 2015

Petri Kinnunen totesi, että vaikka Posken toimintayksiköt ovat profiloituneet eri tavoin, oske-toiminnan kautta on oltu valtakunnallisessa kehittämistoiminnassa vahvasti mukana, mm. lainsäädännön valmistelussa. Poske on ollut mukana stm:n asettamassa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasrekisterien toissijaista käyttöä koskevan lainsäädännön valmisteluryhmässä, jonka lausunto on tulossa toukokuussa. Pohjois-Pohjanmaan toimintayksikkö on ollut vahvasti mukana maakunnallisessa strategiatyössä. Osaamisen vahvistamiseksi on tehty yhteistyötä Lapin yliopiston kanssa Petrin toiminnan kautta ja eSosiaalityön maisteriohjelman kanssa. Uuden tiedontuotannon luomiseksi on tehty metodista ja tutkimuksellista kehittämistyötä toiminnan koko historian ajan, lähinnä kansalaiskokemuksen kautta. Tässä ajankohtainen esimerkki on Oulun kaupungissa tehtävä tutkimus, jossa on kerätty nuorten aikuisten näkemyksiä hyvinvoinnista ja rinnalla ammattilaisten näkemyksiä, ja jotka yhdistetään analyysissä. Muita konkreettisia esimerkkejä tiedontuotannon kehittämistyöstä toimintavuonna 2015 ovat Oulunkaaren tiedontuotannon järjestelmän arviointi, Koulu-terveyskysely-aineistojen hyödyntäminen tutkimuksessa ja opetuksessa, sekä sosiaali- ja potilasasiamiesten tiedontuotantoa ja raportointia koskeva valtakunnallinen selvitys.

Kaisa Kostamo-Pääkkö kertoi, että Lapin toimintayksikön painopisteinä ovat olleet lastensuojelu, päihdetyö, vanhustyö ja teknologinen ulottuvuus. Toimintavuonna 2015 on koordinoitu ja toteutettu useita hankkeita: Kaste-hankkeina Hyvinvointi hakusessa, Lasten Kaste, Seniori-Kaste, Paljon tukea tarvitsevat; EAKR-hankkeena Virtu ja ESR-hankkeena Sociopolis. Lisäksi ollaan oltu mukana oskien valtakunnallisessa ProSos-hankkeessa, johon rahoitusta on haettu stm:n kautta ESR-hankkeena. Erilaisia valtakunnallisia ja alueellisia työryhmiä on ollut useita liittyen mm. mielenterveys- ja päihdetyöhön sekä lasten, nuorten ja perheiden palveluihin, jossa on oltu mukana hallitusohjelman kärkihankkeen ohjausryhmässä. Pohjois-Suomen erva-alueen ICT-tietohallinnon koordinaatioryhmässä työskentely ja Lapin sote-tuotantoalueen valmisteluprosessit ovat työllistäneet paljon. Muuta keskeistä kehittämistoimintaa ovat tehty mm. kehittämisasiakastoiminnassa, päihdetyössä, vanhuspalveluissa, lastensuojelussa, osaamisessa ja virtuaalisissa palveluissa.

Eila-Marja Labba kertoi, että hän on aloittanut Saamelaisyksikön suunnittelijana kuu-kausi sitten. Sote-neuvottelut ovat vieneet suuren osan työajasta. Toimintavuosi 2015 on ollut yksikössä haastava, koska ison osan vuotta ei ole ollut päätoimista työntekijää ja Pia Ruotsala on hoitanut tehtävää otona. Eila-Marja Labba ja Pia Ruotsala kertoivat toiminnasta. Keskeistä toimintaa on liittynyt mm. saamelaisten sote-kehittämisohjelmaan osallistumiseen, mielenterveystyöhön, päihdetyöhön, työmenetelmien kehittämiseen mm. Posken Lapin toimintayksikön Kaste-hankkeiden osana,

Sakaste-hanketyöhön, joka saatetaan päätökseen 2016, varhaiskasvatusmateriaalipankin kehittämiseen, saamelaiden hyvinvointipalvelutytytyvyys – tutkimuksen jatkohankkeen valmisteluun yhteistyössä Lapin yliopiston kanssa, sekä rajat ylittävään yhteistyöhön Norjan kanssa.

Käytiin keskustelu ja todettiin, että Toimintakertomus 2015 voidaan hyväksyä.

Toimintasuunnitelma 2016

Petri Kinnunen kertoi, että toimintavuonna 2016 ollaan mukana sote-valmistelussa, muutosta seurataan ja siihen yritetään vaikuttaa valtakunnallisesti ja alueellisesti. Osaamisen ylläpitämisen ja koulutusrakenteiden osalta ollaan mukana maisteriohjelmassa ja toiminta jatkuu myös Petrin toimintana. Tutkimustoimintaa kehitetään koko ajan, vaikkei erillistä rahoitusta siihen olekaan saatu. Saamelaiskyselyssä ollaan mukana, Thl:n Kouluterveyskysely-yhteistyö jatkuu, sosiaali- ja potilasasiamiesten tiedontuotantoa ja raportointia koskevan selvitys tulokset esitellään kevään aikana.

Kaisa Kostamo-Pääkkö kertoi, että ProSos-hankkeen suunnittelua jatketaan ja useita hankkeita koordinoidaan ja toteutetaan. Sote-uudistuksen valmistelussa ollaan aktiivisesti mukana ja siinä asiakasprosessien työstäminen vie ison ajan. Perusterveydenhuollon yksikön sote-järjestämssuunnitelman teossa ollaan mukana ja Poske kirjoittaa sitä sosiaalihuollon osalta. Asiakasrekisterityössä ollaan mukana, sosiaalialan kirjaimiskäytäntöihin liittyen järjestetään koulutusta, kehittämissasiakastyöstä on tulossa julkaisu 2016, Virtu jatkaa, työparityö jatkaa, työmenetelmien kehittämissyhteistyötä Lapin yliopiston ja Lapin amk:n kanssa jatketaan, tiedonkeruuta sosiaalialan osaamiseen liittyen jatketaan ja samoin tiedontuotantoa yhteistyössä mm. Sociopolisrakenteen kautta.

Eila-Marja Labba ja Pia Ruotsala kertoivat, että keskeisiä asioita 2016 ovat mm. saamelaiden aseman ja itsemääräämisoikeuden turvaaminen sote-uudistuksessa, saamelaisyksikön toiminnan vahvistaminen, saamenkielisten sote-palveluiden kehittäminen ja saatavuuden turvaaminen, työmenetelmien kehittäminen, saamelaiden sosiaali- ja terveysalan kehittämissuunnitelman valmistelu, saamenkielisen koulutetun työvoiman saatavuuden parantaminen ja osaamisen vahvistaminen, tiedontuotanto ja pohjoismainen rajat ylittävä yhteistyö.

Keskusteltiin hyvinvointikeskus-konseptista (mm. Oulu ja Rovaniemi) ja paljon palveluja tarvitsevista. Oulun kaupungin kokemusten mukaan (käynnistyy 6 hyvinvointikeskusta) tarvitaan koulutusta, yhteistä tietoa ja yhteisiä toimintakäytäntöjä. Kokemukset ovat positiivisia, mutta nyt tarvittaisiin tutkimustietoa siitä miten ne vastaavat tarpeisiin sekä paljon palveluja tarvitsevien osalta että satunnaiskäyttäjien osalta. Pitäisi rakentaa konseptia, jossa toteutuisi moniammatillinen oppimisympäristö. Todettiin, että tutkimussosiaalikeskuskeskustelua on aiemmin käyty, mutta asia pitäisi päivittää hyvinvointikeskusten näkökulmasta.

Todettiin, että Toimintasuunnitelma 2016 voidaan hyväksyä. 2016 on sote-uudistuksen kannalta kuitenkin ratkaiseva ja tulee paljon vaikuttamaan asioihin, joten Posken pitää olla joustava ja reagoida nopeasti erilaisiin asioihin. Samalla pitää tehdä kovasti töitä tulevien kehittämissuunnitelman eteen.

Valtionavustuksen käyttö 2015

Selvitykset valtionavustuksen käytöstä 2015 oli saatu Lapista ja Saamelaisyksiköstä. Pohjois-Pohjanmaalta selvitys puuttuu. Kaisa Kostamo-Pääkkö esitti valtionavustuksen käytön Lapin osalta ja Eila-Marja Labba Saamelaisalueelta. Lapissa määräraha ylittyi

17 320 euroa, mikä on hoidettu kuntien omarahoitusosuudella. Saamelaisyksikössä määräraha myös ylittyi n. 8 400 euroa ja Saamelaiskäräjät kattaa ylityksen.

Hyväksyttiin Lapin toimintayksikön ja Saamelaisyksikön selvitykset. Pohjois-Pohjanmaan toimintayksikön selvitys toimitetaan sähköpostissa neuvottelukunnan jäsenille nähtäväksi ja hyväksyttäväksi. Pöytäkirja hyväksytään ja allekirjoitetaan tämän jälkeen.

- Lisäys 4.3.2016: Neuvottelukunta on hyväksynyt sähköpostitse Pohjois-Pohjanmaan toimintayksikön selvityksen valtionavustuksen käytöstä 2015.

Sovittiin, että toimitetaan lopulliset selvitykset mieluummin viimeistään kesäkuun alkuun mennessä, jotta puheenjohtaja ehtii koota tarvittavat allekirjoitukset ennen kesälomia. Toimintakertomus, toimintasuunnitelma, selvitykset valtionavustuksen käytöstä ja kunkin yksikön tilinpäätökset kootaan yhteen ja toimitetaan Lapin yksikön toimesta stm:öön kesäkuun loppuun mennessä.

6. Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen valtionavustuksen jako Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin toimintayksikön välillä (Valtionavustuspäätös, Liite 3)

Sosiaali- ja terveysministeriö on myöntänyt sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetussa laissa (1230/2001) ja asetuksessa (1411/2001) säädettyä valtionavustuksena 508 898 euroa käytettäväksi Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen vuoden 2016 toimintaan. Valtionavustuksesta 45 000 euroa on tarkoitettu käytettäväksi erityisvaltionavustuksena saamenkielisen väestön palvelutarpeiden ja kehittämisen huomioon ottamiseksi. Jaettavaksi jää 463 898 euroa.

Esitys	Toimintayksikköjä koskeva valtionavustuksenjako määräytyy seuraavasti: Pohjois-Pohjanmaan toimintayksikölle 55 % eli 255.144 euroa ja Lapin toimintayksikölle 45 % eli 208 754 euroa. Saamelaisyksikölle erityisvaltionavustuksena 45 000 euroa.
Päätös	Käytiin keskustelu nykyisen jakosuhteen (55 – 45) perusteista ja taustoista ja siitä pitäisikö jakosuhteen olla mieluummin tasan 50 – 50. Todettiin, että toisenlaiseen ratkaisuun ei päästä ja päätettiin jatkaa esityksen mukaan.

7. Ilmoitusasiat

Tuotiin esille seuraavat asiat:

- 5.4 on oske-johtajien kokous, johon Tuomas Pöysti tulee alustamaan.
- Sosten edustaja toi esille, että edustaja saattaa vaihtua. Todettiin, että neuvottelukunnan jäsenyys on määritelty toistaiseksi voimassaolevaksi. Päivitystarpeita olisi henkilö- ja organisaatiomuutosten laajemminkin, mutta tulossa olevien muutosten vuoksi kokoonpanoa ei tässä vaiheessa lähdetä päivittämään.
- OM aloittaa elokuun lopulla selvityksen saamenkielisten oikeuksien toteutumisesta.
- 14.4. on Sociopolios-seminaari *Mitä sosiaalinen maksaa* (Kajaani, Kuopio, Oulu, Kemi, Rovaniemi). Järjestelyissä ovat mukana Posken lisäksi lapin yliopisto ja Lapin amk.
- 15.4. on Lapin yksikön järjestämä osaamiseen liittyvä työkokous, jossa esitellään sosiaalihuollon työntekijöiden tiedonkeruun tulokset.

8. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

9. Uuden kokousajankohdan sopiminen

Eitys Neuvottelukunta päättää uuden kokousajankohdan ja paikan.

Päätös Päätettiin, että neuvottelukunta kokoontuu seuraavan kerran Poske-päivien yhteydessä Rovaniemellä 7. – 8.6. Kokoukseen toivottiin mukaan saamelaisalueen kysymykset mukaan lukien rajayhteistyö. Seuraava kokous pidetään perinteiseen tapaan alkuvuonna 2017.

13. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti kokouksen klo 15.00.

Vakuudeksi

Anneli Pohjola
Puheenjohtaja

Jorma Kurkinen
Sihteeri

Anita Uusitalo
Pöytäkirjan tarkistaja

Kari Virolainen
Pöytäkirjan tarkistaja